

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

HS cần :

– Nắm vững châu Âu có một nền nông nghiệp tiên tiến, có hiệu quả cao, một nền công nghiệp phát triển và một khu vực hoạt động dịch vụ năng động, đa dạng, chiếm tỉ trọng lớn trong nền kinh tế.

– Nắm vững sự phân bố các ngành công nghiệp, nông nghiệp và dịch vụ ở châu Âu.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LUU Ý

HS xác định được :

– Sự phân bố sản xuất nông nghiệp thông qua việc phân tích lược đồ nông nghiệp châu Âu.

+ Nông nghiệp tiên tiến, được chuyên môn hoá và được tổ chức thành các hệ thống nông – công nghiệp.

+ Nông nghiệp châu Âu có thể chia thành những khu vực :

Các đồng bằng phía bắc châu Âu là những trung tâm sản xuất lớn, đã cung cấp hơn 1/2 sản lượng nông nghiệp châu Âu : ngũ cốc kết hợp với củ cải đường, cây lấy dầu và cây họ đậu... với các cơ sở quy mô lớn gắn liền với công nghiệp chế biến lương thực – thực phẩm.

Các vùng sản xuất nông nghiệp trên quy mô nhỏ nhưng chuyên môn hoá sâu và ứng dụng công nghệ mới để không ngừng hiện đại hoá sản xuất, như Hà Lan chăn nuôi lợn và gia cầm sử dụng thức ăn nhập khẩu, Tây Ban Nha với rau quả cận nhiệt đới trong các vườn chủ động tưới tiêu, Đức với những vườn nho đại trà hay vườn nho đặc sản.

Những khu vực chăn nuôi cổ truyền : chăn nuôi bò sữa ở ven Đại Tây Dương (vùng Nooc-man-đi) và những vùng núi ẩm ướt thuộc dãy An-pơ, nuôi cừu ở những vùng núi cằn cỗi và những vùng đồi canh nhỏ.

- Vấn đề thực phẩm sinh học :

Thị trường thực phẩm sinh học đã tăng trưởng 40% mỗi năm kể từ năm 1993, cho đến năm 2001 vẫn chưa có dấu hiệu chậm lại. I-ta-li-a là nước đi đầu trong EU về phát triển nông nghiệp sinh học : 50% cơ sở và gần 1/3 diện tích dành cho sản phẩm sinh học của EU.

- Sự phân bố các vùng công nghiệp ở châu Âu, thông qua việc phân tích lược đồ công nghiệp châu Âu.

Các vùng công nghiệp cũ đang suy tàn, các vùng chuyên môn hoá về cơ khí và dệt đang gặp khó khăn, các vùng công nghệ cao và đa dạng đang phát triển gần các thủ phủ và hải cảng.

- Sự phân bố các vùng du lịch và các trung tâm dịch vụ lớn ở châu Âu, thông qua việc phân tích lược đồ các vùng công nghiệp châu Âu và lược đồ tự nhiên châu Âu.

Các vùng du lịch phát triển gắn liền với việc bảo vệ môi trường. Các ngành dịch vụ phát triển đa dạng, hiệu quả kinh tế cao.

Trong những năm 80 của thế kỷ XX, dịch vụ phát triển mạnh ở châu Âu. Các ngành nghiên cứu, thiết kế, vận tải, dịch vụ quét rửa, các mạng thông tin phát triển rất nhanh. Các ngành dịch vụ có doanh thu lớn là vận tải, du lịch và giải trí, các dịch vụ thông tin xí nghiệp (hoạt động đào tạo, hội họp về tin học,

về tiếp thị, về nghiên cứu và triển khai...), các dịch vụ tài chính (ngân hàng, bảo hiểm).

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

- Bản đồ Nông nghiệp châu Âu.
- Bản đồ Công nghiệp châu Âu.
- Một số hình ảnh về công nghiệp, nông nghiệp và du lịch ở châu Âu.

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC BÀI MỚI

1. Lời giới thiệu

Bài "*Kinh tế châu Âu*" có hai vấn đề cần phải nắm vững :

- Về mặt nội dung kiến thức : nông nghiệp châu Âu là nền nông nghiệp hàng hoá phát triển cao, công nghiệp châu Âu là nền công nghiệp hiện đại, dịch vụ châu Âu là lĩnh vực kinh tế phát triển nhất.
- Về kỹ năng : HS cần rèn luyện kỹ năng phân tích lược đồ công nghiệp và lược đồ nông nghiệp châu Âu để rút ra kiến thức về sự phân bố các ngành công nghiệp và nông nghiệp ở châu Âu.

2. Gợi ý tiến trình bài học

GV có thể sử dụng phương pháp thảo luận nhóm hoặc phương pháp tự nghiên cứu cá nhân trong thời gian 5 – 10 phút. GV yêu cầu HS dựa vào lược đồ 55.1 và 55.2, trả lời các câu hỏi trong SGK.

a) *Nông nghiệp chuyên môn hóa và được tổ chức thành các hệ thống nông – công nghiệp.*

Quan sát lược đồ 55.1, HS có thể rút ra một số nhận xét về nông nghiệp của châu Âu như sau :

- Vùng trồng nho và cây ăn quả tập trung chủ yếu ở vùng ven biển quanh Địa Trung Hải.
- Vùng trồng rau và nho, cam, chanh, oliu tập trung chủ yếu ở vùng ven biển quanh Địa Trung Hải.
- Vùng chăn nuôi bò và cừu tập trung chủ yếu ở vùng đồng bằng phía bắc của Tây và Trung Âu.

b) Các vùng công nghiệp cũ đang suy tàn, các vùng chuyên môn hoá về cơ khí và dệt đang gặp khó khăn, các vùng công nghệ cao và đa dạng đang phát triển gần các thủ phủ và các hải cảng.

Đọc và phân tích lược đồ 55.2, HS có thể rút ra nhận xét về sự phân bố các ngành công nghiệp ở châu Âu.

GV cung cấp thông tin cho HS về sự khác nhau trong cơ cấu ngành giữa công nghiệp hiện đại và công nghiệp truyền thống, về sự thay đổi trong cơ cấu công nghiệp ở châu Âu. Sau đó, GV tổ chức cho HS thảo luận nhóm theo dàn ý hoặc câu hỏi nêu vấn đề để HS phát hiện ra sự thay đổi trong phân bố và sản xuất công nghiệp ở châu Âu trong giai đoạn hiện nay, dưới tác động của khoa học kĩ thuật và nhu cầu thị trường thế giới. Đặc biệt là phát hiện được các khu vực nào trên lược đồ công nghiệp châu Âu sẽ có sự thay đổi cơ cấu công nghiệp.

Quan sát hình 55.3, HS có thể rút ra nhận xét về ngành công nghiệp hàng không của châu Âu được chuyên môn hoá và hợp tác hoá cao độ : mỗi quốc gia châu Âu được phân công sản xuất một số bộ phận của máy bay để đảm bảo vận dụng hiệu quả các thành tựu khoa học kĩ thuật, công nghệ vào việc sản xuất trên quy mô lớn hàng loạt máy bay khổng lồ với giá thành thấp và hiệu quả kinh tế cao .

Dựa vào các hình ảnh minh họa do HS sưu tầm và GV cung cấp, kết hợp với nội dung bài học, HS rút ra những nhận xét về mối quan hệ giữa tự nhiên, văn hoá – lịch sử với vấn đề phát triển du lịch ở châu Âu. HS phải xây dựng được một sơ đồ về mối quan hệ giữa tự nhiên, văn hoá – lịch sử với cơ sở hạ tầng trong việc phát triển du lịch ở châu Âu.

V – GỢI Ý TRẢ LỜI MỘT SỐ CÂU HỎI KHÓ

Câu hỏi 1. Vì sao sản xuất nông nghiệp ở châu Âu đạt hiệu quả cao ?

Ba nguyên nhân chính làm cho sản xuất nông nghiệp ở châu Âu đạt hiệu quả cao : nền nông nghiệp thâm canh, phát triển ở trình độ cao ; áp dụng các tiến bộ khoa học – kĩ thuật tiên tiến ; gắn chặt với công nghiệp chế biến.

Câu hỏi 2. Trình bày sự phát triển công nghiệp ở châu Âu.

Nhiều ngành công nghiệp mới, trang bị hiện đại được xây dựng ở các trung tâm công nghệ cao. Các ngành công nghiệp mũi nhọn như điện tử, cơ khí chính xác và tự động hoá, công nghiệp hàng không... nhờ liên kết chặt chẽ

với các Viện nghiên cứu và các trường đại học, có sự hợp tác rộng rãi giữa các nước nên năng suất và chất lượng sản phẩm được nâng cao, sản phẩm luôn thay đổi phù hợp với yêu cầu của thị trường.

Câu hỏi 3. *Lĩnh vực dịch vụ ở châu Âu phát triển đa dạng như thế nào ?*

Hoạt động dịch vụ ở châu Âu thâm nhập rộng khắp và phục vụ cho sự phát triển của mọi ngành kinh tế. Phát triển nhất là các ngành tài chính, ngân hàng, bảo hiểm, giao thông vận tải, giáo dục, xuất nhập khẩu, thương mại và du lịch.